

Пише: Дани Родрик
петак, 20 мај 2022 04:59

Мишљење да ера хиперглобализације која је почела крајем 90-их година 20. века неумитно одлази у историју данас је општеприхваћено. Пандемија ковида-19 и руска инвазија на Украјину потиснули су глобална тржишта у други план и доделили им у најбољем случају споредну улогу у борби за заштиту националних интереса – пре свега у домену јавног здравља и националне безбедности. Ипак, не смео губити из вида да текућа криза може донети једну другачију и бољу глобализацију.

Хиперглобализација је у повлачењу још од глобалне финансијске кризе 2007-08. Удео трговине у светском БДП-у почео је да опада управо 2007, када је извоз роба и услуга из Кине, изражен као проценат БДП-а, [опео](#) за целих 16 одсто. Глобална финансијска криза је [зауставила](#) ширење глобалних ланаца снабдевања. Међународни проток капитала никада се није вратио на ниво пре 2007. Популистички политичари који се отворено противе глобализацији стекли су знатан утицај у напредним економијама.

Хиперглобализација се урушила под теретом унутрашњих контрадикција. Прва контрадикција је последица тензије између користи коју доноси специјализација и користи од диверсификације производње. Начело компаративне предности каже да државе треба да се специјализују за производњу у секторима у којима постижу најбоље

Пише: Дани Родрик
петак, 20 мај 2022 04:59

резултате. Теорије економског развоја, с друге стране, уче да владе треба да се оријентишу на производњу онога што богате земље већ производе. Последица је несклад између интервенционистичких политика најуспешнијих економија, као што је Кина, и „либералних“ начела уграђених у темеље светског трговинског система.

Убрзавањем глобализације таква редистрибуција је увећана у односу на нето добит. Економисти и технократи који су занемаривали логику своје дисциплине пољуљали су веру јавности у економију.

Друго, у многим економијама хиперглобализација је продубила проблем неравномерне дистрибуције. Неизбежно наличје добити остварене трговином је редистрибуција дохотка у корист добитника, а на рачун губитника у овом процесу. Убрзавањем глобализације таква редистрибуција је [увећана](#) у односу на нето добит. Економисти и технократи који су занемаривали логику своје дисциплине пољуљали су веру јавности у економију.

Треће, хиперглобализација је омогућила јавним службеницима да заобиђу обавезу полагања рачуна бирачком телу. На позиве да се правила глобализације другачије уреде стизао је одговор да је глобализација неповратан и непроменљив процес – „економски еквивалент сила природе, као ветар или плима“, како је једном [рекао](#) председник Сједињених Држава Бил Клинтон. Онима који су оспоравали преовлађујући систем, премијер Велике Британије Тону Блаир [одговарао](#) је „да се исто тако можемо спорити треба ли јесен да долази после лета или не“.

Свој доминантан положај на глобалној сцени САД доживљавају као природно стање ствари

Пише: Дани Родрик
петак, 20 мај 2022 04:59

[Свој доминантан положај на глобалној сцени САД доживљавају као природно стање ствари](#) [види](#) [свој доминантан положај на глобалној сцени САД доживљавају као природно стање ствари](#)

